

डॉ.मधुकरराव वासनिक पी.डब्लु.एस.कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागपूर-२६

समाजशास्त्र विभाग

बी.ए. चतुर्थ सत्र

भारतीय समाजशास्त्रीय विचार परंपरा

डॉ. कमलाकर पी.
तागडे
विभाग प्रमुख

दिनांक ०५/०४/२०२०

मनोहर भी.येरकलवार
सहायक प्राध्यापक

डॉ. राधाकमल मुखर्जी यांचे मूल्य व प्रतिका विषयीचे विचार

अर्थ

डॉ. राधाकमल मुखर्जींच्या मते,
'समाजाने स्वीकारलेली व मान्यता
दिलेली जीवन प्रणाली म्हणजे मूल्य
होय.'

मूल्याचे प्रकार किंवा श्रेणी

- ⊕ जैविक मूल्य
- ⊕ सामाजिक मूल्य
- ⊕ अध्यात्मिक मूल्य

मूल्य व प्रतीकांचे विभाजनात्मक श्रेणी तत्वे

- मूल्यांची कालसापेक्ष व्यवस्था
- नीती नियमावर आधारित मूल्यांची प्रतिक व्यवस्था
- मूल्यांचा आशय व्यक्त करण्याची क्षमता प्रतीकांमध्ये असते
- समाजसापेक्ष मूल्यव्यवस्था
- नैतिक भावनेची प्रतिस्थापना
- व्यवसायिक नितीशास्त्राची निर्मिती
- समता व न्यायाची प्रतिस्थापना
- प्रादेशिक समाजाच्या आचारसंहितेत भिन्नत्व

मूल्यांची वैशिष्ट्ये

- ④ जटिलता
- ④ सार्वत्रिकता
- ④ व्यक्तिनिष्ठता
- ④ संस्कृतीक महत्त्व
- ④ सांकेतिकता

व्यक्तिमत्त्वातील वर्तनात्मक बदलाचे प्रकार

- सामाजिक संबंधांमध्ये सुधारणात्मक बदल
- मानसिक एकत्वाच्या दृढतेनेचा विकासात्मक प्रयत्न
- व्यक्तीच्या अध्यात्मिक विकासाचा प्रयत्न

संदर्भ- पाटील, प्रमोद (२०१७), 'पाश्चात्य आणि भारतीय समाजशास्त्रीय विचार परंपरा', अंशुल पब्लिकेशन्स, नागपूर.

धन्यवाद